

durch Hören; visuell oder Lernen durch Sehen; taktil-motorisch oder Lernen durch Anfassen Bewegung; verbal-logisch oder Lernen durch Lesen, Analysieren; kommunikativ oder Lernen durch Gespräche. Man spricht hier auch von Lerntypen. Der Begriff „Lerntyp“ ist nicht ganz angemessen, da er kein Persönlichkeitsmerkmal einer Person ist und Beispielsweise eine Schleife binden, das kann auch ein „visueller Lerntyp“ nur motorisch, durch „selber machen“ lernen [1].

Es ist grundlegend, störungsfreie Lernzeit zur Verfügung zu stellen, Lerninhalte so aufzubereiten, dass sie für die alltägliche Arbeit am Arbeitsplatz relevant sind, technische Nutzungshindernisse zu vermeiden und eine nachvollziehbare Gestaltung der Lernoberfläche zu gestalten [2].

Mit der Digitalisierung sind heute viele Möglichkeiten des mobilen Lernens hinzugekommen. Zudem ist die Auswahl von Onleihen, also eBook-Ausleihen von Bibliotheken, mittlerweile sehr groß. Zudem findet man auf Youtube zu nahezu allen Themen Tutorial-Videos, die sich Schritt für Schritt an die Hand nehmen. Die Inhalte auf Youtube sind völlig kostenfrei und mit einem Video lernt man manchmal viel schneller als mit langweiligen Textpassagen.

In jetziger Zeit ist es praktisch geworden, Apps auf dem Telefon oder Tablet zu verwenden. Die Auswahl der Apps ist ziemlich groß. Manche Apps wie Studysmarter oder Any.do können bei der Organisation des Lernpensums sehr nützlich sein. Mit anderen lassen sich Karteikarten (Flashcards Deluxe, Intelli) oder Mindmaps (Ithoughts, Mindly) erstellen. Wiederum andere haben sich auf ein Themenfeld wie zum Beispiel Vokabeln (Memrise, Memorion) oder Mathematik (Massmatics) spezialisiert. Auch wenn die meisten Apps das intensive Lernen am Schreibtisch nicht ersetzen, so sind sie doch nützliche Helfer für den Alltag. Effektives Online-Lernen erfordert Ruhe. Der Arbeitsplatz sollte deshalb aufgeräumt und hell sein. Dennoch bei E-Learning braucht man ein sehr hohes Maß an Selbststeuerung. Es wird z.B. über methodische oder didaktische Variablen wie Zeiten des Lernens, Intensität der Bearbeitung von Aufgaben oder Lernziele entschieden. Die Lernenden benötigen die Bereitschaft und die Fähigkeit, sich selbst immer wieder zum Lernen zu motivieren und zu disziplinieren. Lernzeit steht in Konkurrenz zur Freizeit.

Abschließend muss man unterstreichen, dass das Lernen von Angesicht zu Angesicht am Ende gewinnt, denn um das Beste aus den Lernenden herauszuholen, besteht die Rolle des Lehrers auch darin, sie zu motivieren, zu ermutigen und zu beaufsichtigen – letzteres ist mit Videokonferenzsoftware besonders schwierig zu bewerkstelligen. Trotz der Schwierigkeiten werden alle möglichen Ressourcen während des Online Lernens gebraucht, um gut zu lernen und gute Kenntnisse sogar distanziert zu erreichen.

Literaturverzeichnis

1. Hagemann C. Lernkanal voll? Mit 15 Tipps effektiv Lernen lernen [Elektronischer ресурс] / Christine Hagemann – Режим доступа до ресурсу: <https://www.backwinkel.de/blog/lernen-lernen/>.
2. Jirmann R. Online unterstütztes Lernen als kooperativer Prozess . R. Jirmann, R. Hilgenstock. – (Zukunft des Human Resource Management). 2005.
3. Karl C. 10 effektive Prinzipien für das Online Lernen [Elektronischer ресурс] / Christian Karl – Режим доступа до ресурсу: <https://blog.hoeher-akademie.online/10-effektive-prinzipien-fuer-online-lernen/>.
4. Kraft S. Blended Learning – ein Weg zur Integration von E-Learning und Präsenzlernen . Susanne Kraft . LITERATURUND FORSCHUNGSREPORT WEITERBILDUNG . С. 42–52.
5. Victoria E. Online-Lernen vs. persönlicher Unterricht – was ist besser? [Elektronischer ресурс] / Emma Victoria. – 2020. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.ef.de/blog/language/online-lernen-vs-personlicher-unterricht-was-ist-besser/>.

Науковий керівник: викладач Ковтун Я. П.

Мовчан А. О.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Кожній дитині забезпечено рівний доступ до якісної освіти. Але навчання повинно бути цікаве і захоплююче. І тут на допомогу учням і вчителям приходять гра. Сьогодні вона

контролюється системою суспільного виховання. Головні умови ефективності застосування ігор – це органічне включення в навчальний процес; захоплюючі назви; наявність справді ігрових елементів, зокрема зачинів, римування; обов'язковість правил, які не можна порушувати; використання лічилок [2].

У грі існує суб'єктивна свобода для дитини, адже діти мають змогу самостійно розподіляти ролі, контролювати один одного, спостерігати за точністю виконання того чи іншого завдання. Учень виконує роль, яку взяв на себе, враховуючи свій досвід. Гра стає школою соціальних відносин для кожної дитини, під час якої школярі знайомляться з великим діапазоном людських почуттів і взаємостосунків, вчать розрізняти добро і зло. Дитина розкривається і проявляє свої здібності [2].

За допомогою дидактичних ігор діти привчаються самостійно мислити, використовувати отримані знання в різних умовах згідно з поставленим завданням. Дидактичні ігри ставлять перед дітьми завдання раціонально використовувати наявні знання в розумових операціях: знаходити характерні ознаки в предметах і явищах навколишнього світу, порівнювати, групувати, класифікувати предмети за певними ознаками, робити правильні висновки, узагальнення. Активність дитячого мислення є головною передумовою свідомого ставлення до придбання твердих, глибоких знань, встановлення розумних відносин у колективі [1].

Як зазначає Я. Король [3], дидактичні ігри формують у дітей повагу до працьовитої людини, викликають інтерес до праці дорослих, бажання самим трудитися. У процесі гри «діти засвоюють знання про те, які машини допомагають людям у будівництві будинку, у дітей пробуджується інтерес до людей цих професій, з'являється бажання грати у будівництво будинків, мостів, залізниць та ін.» [3]. І хоча авторка у своїй роботі спиралася на дидактичний потенціал ігор на уроках математики, зважаючи на заміну загального вектора виховання за формулою НУШ – усебічний розвиток – можна з легкістю інтерпретувати її досягнення в контекст навчання дітей іноземних мов.

У навчанні іноземної мови в початковій школі гра виконує такі функції: моделюючу (сприяння соціальному розвитку дитини), інформуючу (ознайомлення дітей в ігровій формі з інформацією), формуючу (формування дитини, як особистості), коригуючу та стимулюючу. Є безліч дидактичних ігор, але у навчанні іноземної мови доцільно керуватися принципом наступності, тобто поступового переходу від ігор, спрямованих на формування мовних навичок, до ігор, які власне забезпечують формування і подальший розвиток механізмів мовлення. Тобто, розглядати навчально-ігрову діяльність як засіб формування та удосконалення знань, умінь і навичок під час навчання іноземної мови [4].

У методичній літературі є велика кількість видів і різновидів ігор, які можуть бути використані на уроках німецької мови. Такі автори, як О. Рязанова, А. Ковинева, О. Савченко, Л. Толсткова, Ю. Рогова, В. Данилович та інші створили цілі системи і класифікації ігор. Одна з найпоширеніших класифікацій належить О. Рязановій. У своїй статті методист підкреслює, що ігрова діяльність є провідною для дітей молодшого віку і що гра – природний стан малюків [5]. Вона виділяє такі ігрові моменти:

- рухливі ігри (до них відносяться зарядка з командами, гра в тварин, «Katze und Maus», ігри на увагу);
- вірші і пісні, які супроводжуються рухами;
- ігри-змагання (діти поділяються на команди і виконують різні завдання);
- ігри з м'ячем (питання-відповідь, переклад слів і речень з української на німецьку та з німецької на українську);
- настільні ігри (лото, доміно, малювання);
- діалоги з героями книг німецьких авторів (Брати Грім, Мері Попінс, Бременські музиканти, Золота гуска, Білосніжка, Гензель і Гретель);
- рольові ігри («У лікаря», «В магазині» тощо).

Важливе місце серед різноманітних ситуацій займають ігрові. Як і у будь-якій колективній грі, при її проведенні дуже важливими є взаємовідносини між учнями та учителем, а також між учнями класу. Велике значення має присутність на уроці духу змагання,

який виникає при сприйманні і відтворенні іншомовного контексту: хто швидше зрозуміє, правильно відповість на запитання [4].

Отже, можна зробити висновок, що дидактична гра у навчанні німецької мови у початковій школі є ефективним методом навчання, оскільки за допомогою гри засвоєння і запам'ятовування навчального матеріалу відбувається ефективніше, в учнів розвивається інтерес, підвищується мотивація до вивчення мови. За допомогою дидактичної гри легше зосередити увагу молодшого школяра, залучити його до активної роботи з граматичним матеріалом, який є основою для навчання всіх видів мовленнєвої діяльності. Ігрова діяльність допомагає дитині адаптуватися в іншомовно-комунікативному просторі, відчути потребу у вивченні іноземної мови та мотивує цю діяльність.

Список використаних джерел

1. Пивовар Ю. О. Дидактична гра (іноземною мовою) як засіб активізації когнітивної складової комунікативної компетенції молодших школярів. / Ю. О. Пивовар // Журнал науковий огляд. – 2020. – № 7(70).
2. Дзеціна С. І., Наумова Т. В. Ігри на уроках німецької мови: теорія і практика. / С. І. Дзеціна, Т. В. Наумова // Методичний посібник. – 2017.
3. Карпиченкова Е.П. Роль музики и песен в изучении немецкого языка / Е.П.Карпиченкова // Иностранные языки в школе. – 2000. – №5. – С.45-48
4. Бескорса О. С., Павлович Г. Ю. Дидактична гра як метод формування германомовної комунікативної компетентності молодших школярів. / О. С. Бескорса, Г. Ю. Павлович // Науковий Вісник ЖУ. – 2016. – Випуск 1(38). – с. 37–40.
5. Мила О.П. Дидактичні ігри як засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови: навч.-метод. посіб. з англійської мови / О.П.Мила. – Вінниця, 2013. – 50 с.

Науковий керівник: к. пед. н. Титаренко О. І.

Movchan A. O.

Nationale Bohdan-Chmelnytskyi Universität Tscherkasy

BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN UMGANGSSPRACHE

Umgangssprache wird in der germanistischen Linguistik entweder horizontal als regionale Umgangssprache oder vertikal als Zwischenstufe zwischen Mundart und Hochsprache als Alltagssprache verstanden. Es muss im Auge behalten werden, dass der Terminus Umgangssprache oft mit der gesprochenen Sprache und mit der Alltagssprache gleichgesetzt wird. Barbour & Stevenson heben hervor, dass umgangssprachliches Deutsch „*das normale mündliche Kommunikationsmedium*“ der meisten Deutschsprachigen ist. Ebenfalls stellt Wiesinger fest, dass die Umgangssprache über eine große kommunikative Reichweite verfügt [1, s. 7].

Es wurde von den Forschern festgestellt, dass die Definition von „*Umgangssprache*“ als eine Bezeichnung einer Stilschicht im Lexikon der Sprachwissenschaft wird, die für informellere, privatere Situationen angemessener erscheint als die eher auf formelle Situationskontexte beschränkt bleibende Hochsprache untersucht. Wie man merkt, ist die Umgangssprache wohl das Sorgenkind der Sprachwissenschaft, da man weder weiß, wo sie anfängt und wo sie aufhört, noch, wie man sie charakterisieren soll [2, s. 4].

Es muss geachtet werden, dass die Standardsprache sich von der Umgangssprache auf allen Ebenen unterscheidet: **phonetisch, phonologisch, morphologisch, lexikalisch und syntaktisch**. Abweichungen von der Standardsprache, die in der Regel von allen Sprechern akzeptiert werden, machen die standardnahe Umgangssprache aus. Doch nicht alle Abweichungen können problemlos kategorisiert werden, was die Grenze zwischen standardnaher und dialektnaher Umgangssprache fließend macht [1, s. 7].

Ebenso ist zu bedenken, dass man die häufigsten und die populärsten Ausdrücke in der deutschen Umgangssprache in diesem Artikel vorgestellt haben:

- *Krass – extrem, gut, schön, verrückt;*
- *Quatschen/tratschen – sich unterhalten;*
- *Jemanden reinlegen – jemanden täuschen oder jemanden betrügen;*